



FOTO LINKS  
Bij Hydrolab in Zürich werd de Wonderwall toegepast in een fabriekshal

FOTO RECHTS  
Detail van de gevelbekleding van het Sportplaza Mercator in Amsterdam

FOTO ONDER  
Tropische geveltuin in het Ahold hoofdkantoor in Amsterdam

## De weldadige werking van groene wanden

**Wie op een hete dag in een stad rondloopt, weet hoe welkom de koelte van een park kan zijn. Dit isolerende en verkoelende effect van planten wordt vreemd genoeg nog maar mondjesmaat toegepast bij het ontwerpen van gebouwen en interieurs. Toch lijkt mede onder invloed van de roep om duurzaamheid het tij te keren: zo deden de afgelopen jaren verschillende systemen voor verticale beplanting hun intrede. Of ze nu Wonderwall, Greenwall of Plantwall heten, ze zijn niet alleen mooi om te zien, maar hebben ook een gunstige invloed op de luchtkwaliteit en dus op het welbevinden.**

Zoals het wel vaker gaat met uitvindingen, bestaan er inmiddels verschillende versies van de 'groene muur': in Nederland ontwikkelde Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten de 'Wonderwall', buitenlandse varianten zijn bijvoorbeeld de 'Plantwall' van het Zweedse bedrijf Green Fortune, en de 'Greenwall' van het gelijknamige Australische bedrijf. Al deze verticale beplantingssystemen bieden veel groen zonder dat er vloeroppervlak verloren gaat, ze werken isolerend en hebben een goede invloed op de luchtvochtigheid en de akoestiek in een ruimte. De beplanting vangt bovendien stof af waaronder het beruchte fijnstof; van sommige plantensoorten is bewezen dat ze schadelijke stoffen zoals benzeen uit de lucht kunnen filteren. Naast deze onzichtbare voordelen biedt een groene muur een extra ontwerp mogelijkheid voor (interieur) architecten, met veelal spectaculaire resultaten, zowel binnen als buiten.

Neem bijvoorbeeld het Musee du Quai Branly in Parijs, ontworpen door Jean Nouvel. De straatzijde van dit gebouw werd door Patrick Blanc van onder tot boven 'bekleed' met planten. Blanc, die wereldwijd een aantal van dergelijke projecten realiseerde, gaf aan Copijn toestemming om het concept van zijn gepatenteerde 'mur vegetal' door te ontwikkelen tot de Wonderwall. Deze Wonderwall maakt gebruik van een duurzamer materiaal dan de originele mur vegetal (bij het Musee du Quai Branly begint het materiaal op sommige plekken wat te slijten) en kan zowel binnen als buiten worden gebruikt. De constructie is relatief licht, en toepasbaar op bijna ieder type achterwand. Een volautomatisch systeem dat vrijwel onzichtbaar kan worden weggewerkt, zorgt voor de bewatering. Sanne Horn, ontwerper bij Copijn: "Het mooiste resultaat krijg je wanneer een architect de Wonderwall al direct in het ontwerp meeneemt en het onderdeel uitmaakt van het totaalconcept van het gebouw. Dan komt samenwerking tussen architect en landschapsarchitect vroeg tot stand, wat esthetisch en functioneel tot meerwaarde leidt." Na plaatsing van de Wonderwall komen medewerkers van Copijn op

gezette tijden langs om de beplanting en de installatie te controleren. Horn: "Er wordt vaak gedacht dat dit systeem een grote aanschaf is, maar 'gewone' planten in potten zijn ook kostbaar, en bovendien minder duurzaam omdat ze sneller uit de mode raken."

### Groene gevels

Sportplaza Mercator in Amsterdam - een combinatie van zwembad en fitnessfaciliteiten ontworpen door architectenbureau Venhoeven CS en opgeleverd in 2006 - is een goed voorbeeld van de Wonderwall als gevelbegroeiingssysteem dat direct tegen de binnenwand is aangebracht en dus daadwerkelijk als buitenwand functioneert. Copijn was vanaf het begin bij het project betrokken en bekleedde het hele gebouw inclusief het dak met een gevarieerde beplanting, aangepast aan de oriëntatie van de gevels. Zo zijn op de noordgevel veel varens te vinden, en aan de zuidkant meer zonninnende planten. De constructie van de Wonderwall maakt het mogelijk te werken met zo'n 50 soorten planten om een verticale border te ontwerpen. Voor Sportplaza maakte Copijn een beplantingsplan op maat, waardoor het gebouw een eigen, beeldbepalende

identiteit krijgt. Horn: "De buurt is er heel trots op, je ziet hier ook vaak mensen foto's maken." De gevels ogen bijzonder weelderig begroeid, en vertonen nergens sporen van schade. "Aanvankelijk waren we bang voor vandalisme, maar daar is hier helemaal geen sprake van" aldus Horn. "Dit project springt er voor mij uit omdat de plant letterlijk op een voetstuk is gezet. Dat vind ik zeker in een stedelijke omgeving belangrijk." Als je opgroeit zonder groen om je heen kun je het later minder waarderen, denkt ze. "Onder duurzaamheid kun je ook verstaan: het belang inzien van de aanwezigheid van bomen en planten in je omgeving. We geven les op de Academie voor Bouwkunst, en vragen de studenten altijd om een herinnering te noemen die te maken heeft met groen." Projecten als Sportplaza zullen zeker bijdragen aan de 'groene' herinneringen van toekomstige generaties.

### Regenwoud

De Wonderwall is als binnenwand al in verscheidene projecten succesvol toegepast. Zo deed Copijn de beplanting van het Ahold hoofdkantoor aan het IJ in Amsterdam. Bezoekers en

medewerkers van het kantoor worden al bij de entree verrast door een aangenaam binnenklimaat dankzij de tropische geveltuin in de lobby. Ook in het buitenland is het bedrijf actief, aldus Horn: "Het bedrijf Futurecom in Zürich heeft een heel chic, licht en glossy kantoor waar we een wand van 8 bij 15 meter hebben geplaatst; Hydrolab, ook in Zürich, is gevestigd in een grote fabriekshal met een industrieel karakter waar bijna geen daglicht komt. We hebben daar vooral planten toegepast die je in het tropisch regenwoud tegenkomt. De donkere bladeren geven het geheel een 'jungle' karakter. Een medewerker van het bedrijf vertelde me een tijdje geleden dat het geweldig is om er te werken. Het mooie van dit concept is, dat je er een sfeer mee kunt scheppen."

